

PORI, kaupunginosa 1, kortteli 10 – Arkeologinen koekaivaus 2009

Makrofossiilitutkimus

Tutkimusraportti 12.03.2010

Terttu Lempiäinen
Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto
Turun yliopisto
20014 Turku

Johdanto

Oheisessa raportissa esitetään Porin kaupungin kaupunginosassa 1, 3. – 21.8.2009 suoritettujen arkeologisten koekaivausten (Hakanpää 2009) yhteydessä otettujen maanäytteiden makrofossiilitutkimusten tulokset. Koekaivaus tehtiin Museovirasto Rakennushistorian osaston (MV:RHO) toimesta ja kaivausjohtajana toimi FM Päivi Hakanpää, apulaistutkijana FM Riikka Väisänen ja tutkimusapulaisena HuK Tiina Mikkonen. Tutkitun alueen laajuus oli 48.5 m². Kulttuurikerrokset ajoittuivat pääasiassa 1700 - 1900-luvuille.

Tutkimusaineisto ja menetelmät

Makrofossiilitutkimuksissa oli mukana koekaivauksilta yhteensä 3 maanäytettä. Maanäytteet on otettu kaivausjohtajana toimineen FM Päivi Hakanpään toimesta. Tutkittujen maanäytteiden sijainti ja sisältö olivat seuraavat:

No	Keräys-aika	Koeoja /yhteys	X/Y	Z m/ mpy	Näyte /litraa	Näytteen sisältö
1	13.8.2009	Koeoja 2 /Y215	1542576.90/6820332.54	8.13	2	vaaleanruskea likainen hiekkamaa
2	13.8.2009	Koeoja 2 /Y215	1542577.40/6820334.85	8.06	2	tumma likainen hiekkamaa
3	18.8.2009	Koeoja 1 /Y110	1542575/6820371	7.30	2	vaaleanruskea likainen hiekkamaa

Maanäytteet kellutettiin kyllästetyssä suolaliuoksessa, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkoko 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä

mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa. Kasvien määrittämisessä on käytetty Cappers et al. (2006) ja Beijerinck (1947) määrittämisskirjoja ja kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998) mukainen.

Makrofossiilianalyysin tulokset

Porin kaupunginosa 1, korttelin 10 (tontit nro 17-18) kasvijäännetutkimustulokset on esitetty **Taulukossa 1**.

Taulukko 1. Porin kaupunginosa 1, korttelin 10 arkeologinen koekaivaus 3. – 21.8.2009 Makrofossiilitutkimustulokset. Runsausasteikko: + vähän, ++ kohtalaisesti, +++ runsaasti,++++ hyvin runsaasti				
Anal. T. Lempiäinen 2010/Kasvimuseo, Turun yliopisto				
Kasvilaji	Näyte No.			Yht.
	1	2	3	
Kulttuuririkkaruohot				
<i>Alchemilla</i> sp., poimulehti			2	2
<i>Carex nigra</i> , jokapaikansara			1	1
<i>Carex rostrata</i> , viiltosara			2	2
<i>Chenopodium album</i> , jauhosavikka			3	3
<i>Potentilla anserina</i> , ketohanhikki			1	1
<i>Vicia cracca</i> , hiirenvirna			1*	1
Puut				
<i>Betula</i> sp., koivu, siemen		1		1
Muut kasvijäänteet				
Puuhiili	+++	+++	+++	+
Hiiltymätön kasviroska	+++	+++	+++	+
Muut jäänteet				
Luu	1			1
YHT.				12

Määritettäviä kasvijäänteitä löytyi vähän, eli yhteensä 12, joista kasvijäänteitä 11 kpl. Kaikki määritetyt kulttuurikasvien jäänteet tulivat näytteestä no. 3, vain yksi, todennäköisesti resenttinen, koivun (*Betula* sp.) siemen löytyi näytteestä no. 2. Hiekan seassa oli kaikissa näytteissä hyvin runsaasti hiiltä ja hiiltymätöntä murskaantunutta puunsirua.

Kulttuuririkkaruohot

Näyteen no. 3 kulttuuririkkaruohot ovat tavallisia piha- ja ruderaattipaikoilla kasvavia luonnonkasveja, poimulehteä (*Alchemilla* sp.), jauhosavikkaa (*Chenopodium album*), ketohanhikkia (*Potentilla anserina*) ja hiirenvirnaa (*Vicia cracca*). Myös jokapaikansara (*Carex nigra*) voi kasvaa kosteilla kulttuuripaikoilla, Viiltosara (*Carex rostrata*) on rantakasvi, mutta se voi kasvaa myös viemäriojissa ja lampien rannoilla (Hämet-Ahti et al 1998).

Muut kasvijäänteet

Puuhiiltä esiintyi näytteissä runsaasti. Määrittelemätön, hiiltymätön puu- ja kasviroska sisälsi kasvien lehtien ja varsien kappaleita, silmuja ja puun kuoren ja puun kappaleita.

Muut jäänteet

Tutkituista näytteistä löytyi vain yksi pieni eläimen luun kappale.

Yhteenveto

Porin, kaupunginosan 1, korttelin 10 kasvijäänetutkimuksissa tutkittiin vuoden 2009 kaivauksilta otettuja maanäytteitä yhteensä 3 kpl, jotka olivat tilavuudeltaan n. 2 litraa ja laadultaan enimmäkseen karkeahkoa likaista hiekkaa ja kulttuurimaata. Kasvijäänteitä löytyi vain 12 kpl. Kasvijäänteet olivat pääasiassa kulttuuririkkaruohojen jäänteitä, poimulehteä, jauhosavikkaa, ketohanhikkia, hiirenvirnaa ja jokapaikan- ja viiltosaran siemeniä. Lisäksi löytyi runsaasti hiiltynyttä puuta ja hiiltymätöntä puu- ja kasviroskaa sekä yksi pieni eläimen luun kappale.

Kirjallisuus

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., 2006: Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

Beijerinck, W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Hakanpää, P., 2009: Porin kaupunginosa 1, korttelin 10 arkeologinen koekaivaus. kaivausraportti.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598.